

Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου: Σχέση σώματος και ψυχής

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Άγ. Ιωάννης Χρυσόστομος](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

Φωτο: pointfromview.blogspot.com

Φωτο: pointfromview.blogspot.com

Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου

1. Το σώμα δηλαδή είναι κατώ-τερο από την ψυχή, δεν είναι όμως αντίθετο από την ψυχή. Η ψυχή εί-ναι απλή και εξυπηρετείται με τις επιθυμίες του σώματος.
2. Εμείς παραδεχόμαστε ότι το σώμα είναι κατώτερο από την ψυχή και υποδεέστερο· αυτό όμως δεν ση-μαίνει, ότι το σώμα είναι αντίθετο από την ψυχή, ότι δηλαδή την πολε-μά και ότι είναι πονηρό· αλλ' έχει ανάγκη από την ψυχή, όπως ακριβώς η κιθάρα από τον κιθαριστή και το πλοίο από τον κυβερνήτη. Αυτά δηλαδή που δεν είναι αντίθετα με εκείνους που τα οδηγούν και τα μεταχειρίζονται, μπορεί να είναι πάρα πολύ σπουδαία, δεν έχουν ό-μως την ίδια αξία με τον τεχνίτη.
3. Όταν το σώμα γίνει ασθενικό, αναγκαστικά και η ψυχή συμμετέχει σ' αυτή τη βλάβη· γιατί ως επί το πλείστον οι ενέργειες της ψυχής συμ-βαδίζουν με τη διάθεση του σώμα-τος. Γιατί και κατά τη διάρκεια των ασθενειών είμαστε διαφορετικοί εξαιτίας της αδυναμίας του σώματος και διαφορετικοί, όταν είμαστε υγι-είς. Όπως ακριβώς δηλαδή στην περίπτωση της χορδής του οργάνου, όταν οι φθόγγοι είναι απαλοί και άτονοι και αδύνατοι, υποβαθμίζεται και η αξία της μουσικής τέχνης, επειδή αναγκάζεται να ακολουθεί την αδυναμία των χορδών· έτσι και στην περίπτωση του σώματος, η ψυ-χή δέχεται απ' αυτό πολλές βλάβες, πολλές ανάγκες. Γιατί, όταν το σώ-μα έχει ανάγκη από πολλή περιποιί-ηση, και η ψυχή υπομένει την σκλα-βιά εκείνη.
4. Αν ήσουνα ασώματος, ο Χρι-στός θα σου παρέδιδε τα ασώματα δώρα των Μυστηρίων γυμνά· επειδή όμως η άυλη ψυχή είναι στενά συνδεδεμένη με το υλικό σώμα, σου παραδίδει με αισθητά και υλικά σημεία τα αόρατα, τα οποία μόνον με το νου του μπορεί να συλλάβει ο άνθρωπος.
5. Είναι στενός ο σύνδεσμος της ψυχής με το σώμα· και το επινόησε αυτό ο Δημιουργός, ώστε να μη πεί-θουν μερικοί να μισούμε το σώμα σαν να είναι ξένο και εχθρικό...Ο διάβολος όμως κυριάρχησε τόσο πολύ, ώστε έπεισε μερικούς να μι-σούν και το ίδιο το σώμα τους...Για-τί, αν το σώμα είναι όργανο του δια-βόλου, τότε πού οφείλεται η τόσο μεγάλη συμφωνία που

υπάρχει ανάμεσα στο σώμα και στην ψυχή, που είναι τόσο μεγάλη, ώστε το σώμα να είναι κατάλληλο να υπηρετεί την ευσεβή ψυχή από όλες τις πλευρές; Αλλά αν είναι κατάλληλο, ίσως πει κανείς, πώς συμβαίνει να σκοτίζει την ψυχή; Δεν είναι το σώμα που τυφλώνει την ψυχή, μακριά μια τέτοια σκέψη, άνθρωπε, αλλά οι αμαρτωλές απολαύσεις.

Και από πού προέρχεται η επιθυμία των αμαρτωλών απολαύσεων; Δεν προέρχεται καθόλου από το σώμα, αλλά από την πονηρή εσωτερική διάθεση... Δεν είναι όργανα του διαβόλου ούτε το σώμα, ούτε οι τροφές, αλλά μόνον οι αμαρτωλές απολαύσεις.

6. Και γιατί σου μιλάω για το θά-νατο; Αφού βέβαια και στη ζωή την ίδια σου δείχνω, πως όλα τα καλά είναι δικά της. Γιατί, αν η ψυχή ευφρανθεί, τότε ρόδα σκορπίζει στο πρόσωπο· και αν πονέσει, αφού πάρει πίσω εκείνο το κάλλος, περιβάλλει το παν με μαύρη στολή. Και αν μεν ευφραίνεται συνεχώς η ψυχή, το σώμα γίνεται απαθές· αν όμως πονέσει, το κάνει πιο αδύνατο και πιο ασθενικό από τον ιστό της αράχνης. Αν πάλι θυμώσει η ψυχή, πάλι το κάνει αποκρουστικό και αισχρό· αν δείξει γαλήνιο μάτι, του χαρίζει μεγάλο κάλλος· αν φθονεί, χύνει πολλή ωχρότητα και το μα-ραζώνει· αν αγαπά, του χαρίζει μεγάλη ομορφιά. Έτσι πολλές γυ-ναίκες, που δεν είναι όμορφες στο πρόσωπο, παίρνουν πολλή χάρη από την ψυχή. Άλλες πάλι που ακτινοβολούν με την ωραιότητά τους, επει-δή έχουν ψυχή χωρίς χάρη, κατα-στρέφουν και την ομορφιά τους. Σκέψου, πως κοκκινίζει ένα πρόσω-πο λευκό και πως με την ποικιλία του χρώματος προσφέρει πολλή ευ-χαρίστηση, όσες φορές βέβαια πρέ-πει κανείς να νιώθει ντροπή και να κοκκινίζει. Όπως ακριβώς επίσης, όταν η ψυχή είναι αναίσχυντη, κά-νει τη μορφή αηδέστερη και αγριότερη από τη μορφή του θηρίου.
7. «Ο στολισμός του ανθρώπου, το γέλιο των δοντιών του και το βά-δισμά του φανερώνουν τι άνθρωπος είναι αυτός». Σαφής δηλαδή εικόνα της ψυχικής καταστάσεως θα μπο-ρούσε να γίνει το εξωτερικό παρουσιαστικό του ανθρώπου, και η κίνη-ση των μελών του σώματος δείχνει ιδιαίτερα την ομορφιά της ψυχής. Η τάξη των εξωτερικών μελών του σώματος απεικονίζει κατά ένα τρόπο την ψυχική κατάσταση του ανθρώπου.
8. «Υπερηφανεύτηκαν οι γυναί-κες της Ιερουσαλήμ και βάδισαν με το κεφάλι ψηλά». Εδώ και τις γελοιοποιεί και φανερώνει τη γυναικεία αλαζονεία, που δεν μπορεί να περιοριστεί μέσα στη σκέψη, αλλ' εκδηλώνεται και επιδεικνύεται και με τις κινήσεις του σώματος... Γιατί με όλα, με τα μάτια, με τα φορέματα, με τα πόδια, με το βάδισμα φανερώ-νεται και η σωφροσύνη και η ασέλ-γεια. Γιατί οι κινήσεις των αισθητη-ρίων οργάνων είναι κατά κάποιον τρόπο οι κήρυκες της ψυχής που κατοικεί μέσα στο σώμα. Και όπως ακριβώς οι ζωγράφοι, αφού αναμείξουν τα χρώματα, ζωγραφίζουν τις εικόνες που

θέλουν, έτσι λοιπόν και οι κινήσεις των μελών του σώματος εκφράζουν και θέτουν μπροστά στα μάτια μας τα χαρακτηριστικά γνω-ρίσματα της ψυχής. Γι' αυτό και κάποιος άλλος σοφός έλεγε: «Η εν-δυμασία του ανθρώπου, ο τρόπος με τον οποίον γελάει και το βάδισμά του φανερώνουν το ποιόν του».

(1. ΕΠΕ 8^A, 442, 2. ΕΠΕ 17,136, 3. ΕΠΕ 25, 286, 4. ΕΠΕ 12, 212, 5. ΕΠΕ 18^A, 634-636, 6. ΕΠΕ 10,488, 7. ΕΠΕ 30, 420 8. ΕΠΕ 8, 340)